

Nro 20.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Pünköst Havának 23-dik napján
1793. esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

Fabius Cunctator régi nevezetes Római hadi Vezér, nem annyira vitéz karja és kardja, mint inkább szemessége, hadi fenytéke, jól intézett tábori fekvése, és késedelmezése által boldogult, 's vett a' Római roppant birodalomnak hatalmas ellenségein győzedelmet. Talám ugyan ennek a' nagy hősnek nyomdokait akarták a' Frantzia democraták ez idei campaniájoknak, a' vagy táborozásoknak folytatásában követni, és azért tették azt a' fendelést, hogy Austriai és

Szövetséges Belgyiomból ki verettetett hadi seregeik csak defensive, avagy általmazóképen tartásuk magokat az ellenség ellen. Bizván hazájoknak népességében, a' papságnak és ki költözött uraknak 's lakosoknak zsákmányra hányatott örökségeikből vett jövedelemnek temérdekségében, a' szabadságnak álom hozó italától meg részegített költségnek bolond buzgóságában, és számos vég váraiknak győzhetlenségekben, úgy gondolkoznak, hogy az ellenek öfzve szövetséget fejedelmek meg únván a' hosszús táborozást, temérdek költséget, hadi seregeiknek ide 's tovább való masírozás, tábori nyomorúság, nyavalyák, és fegyver által való meg eméztetéseket, magok fognának töllök békelséget kérni, és a' Frantziá képzelt közönséges társaságnak szabadságát 's új constitutióját törvényesnek lenni esmérni. Ellenben ha e' nem történne, és továbbá is hadakoznának ellenek, ők vég váraikba vennék, 's onnan védelmeznék magokat, és a' midőn ezek itten ostromolnának éggy 's két erőtséget, ők másutt tsapnának bé a' Német Birodalomba, Belgyiomba, Spanyol és Olasz országokba. Illyenképen kénytelenek lesznek a' szövetséges Fejedelmek erejeket hol ide, hol amoda fordítani, 's az által magokat meg erőtelíteni. Magok is meg esméri az a' Frantziák, hogy az ellenek hadakozó seregek gyakorlottabbak a' fegyverben, mint az ő imitt amott öfzve szedett puhasághoz szokott, és minden fenyték nélkül való embereik; de azt gondollyák, hogy ezek a' hadakozás, próba, hadi nyomorúság által meg fognának keményíteni, és a' hasznos gyakorlattal által jó, bátor, friss, és semmi veszedelemtől irtódzó nem katonákká lenni. Azt sem tagadják, hogy ők minden tsatában több embert vesztenek, mint ellenségeik; hanem avval biztattyák magokat, hogy ők könnyebben, 's kevesebb költséggel ki állíthatnak katonákat.

A' miképen ezen okoskodásokból észre vesszük, igen könnyen gondolkodnak a' Frantzia demócratai hazájoknak környül állásairól, ellenségeiknek tehetségéről és hadi erejéről, arany hegyeket igrnek magoknak, 's előre illzák a' medve börnek áldomását. — Ugy tettzik, meg nem fontolják azt, hogy ők úgy feküsznek ellenségeik között, mint a' közép pont a' karikának közepette. — Hát ugyan, még is vakoskodnak, és nem láttyáké, vagy talám látni nem akarják, hogy északtól fogva délig, innen ismét visszafelé északig villog fejeik felett az öldöklő fegyver. Talám azt gondolják, hogy mindenkor úgy fog nékiek a' szerentse szolgálni, mint szolgált múlt öölzel? Koránt sem, a' szerentse hasonló az anyai örökségével sáfárkodni szokott kurvához, a' ki hol e', hol más férfinak mosolyog szemébe, egyikhez sints benne szives hajlandóság. Elegendőképen tapasztalták múlt Mártiusnak első napjától fogva, sőt még mostan is szünetlenül tapasztalják állhatatlanságát. Akármint erőlködjenek, semmi planumaikbau nem bódogúlhatnak. — Mellynek bizonságára lássuk minémü szél fúv a' tsata piatzokról.

I. A' Német Birodalomból.

A' Gr. *Wurmser* kórnánya alatt lévő sereget gyakorta nyúghatatlankodtattyák a' Frantziák, de mindenkor tulajdon károkkal. Májusnak 6 napján reggeli kilentzedfél óraker 1000 lovas és 3000 gyalog jött ki a' *Weisenburgi* erdőből, és olly dühösséggel rohant elő álló tábori vigyázatainkra, hogy ezek kéntelenek vóltak hátrább vonni magokat. A' *Michalovich* Szervia seregénél szolgáló kapitány *Deligeorge* nemcsak bátran meg állott előttök, a' vele lévő második batalionnal, hanem valósággal nem is engedte őket előbb menni. Ugyan azon szabad seregbeli kapitányra *Simichre* két izben rohant az ellenségnek

nagy része, ő pedig bajonéttal fogadta 's ta-
 szigálta le őket lovaikról, úgy hogy feléje sem
 mérézlett a' több közelíteni, hanem *Rohrbach*
 falut, holott vóltanak a' miénk, a' lovas, gyalog,
 és vadász Frantziák körül vévén keményen repi-
 tették bé ágyú golyóbisaikat, sőt a' falubéli pa-
 rasztok is lövöldöztek vitézeinkre. Tudtára adat-
 tatván azon szabad seregbeli kapitánynak *B. Enzenbergnek* vitéz társainak veszedelmes környül-
 állása, tulajdon companiájával segítségekre ment,
 és sokat meg ölvén 's meg sebesítvén az ellen-
 ség közül, ki ragadta őket dühös körmeik közül.
 Elsőben futásnak vette ugyan magát a' Frantzia-
 ság, hanem látván azután, hogy *B. Enzenberg*
 kevesed magával legyen, ismét visszafra tért; 's
 újabbán rajta tsapott lovasága *Simich* kapitá-
 nyon. Mit vólt szegénynek mit tenni, nagyobb
 ditsőségnek tartván a' betsületnek ágyán meg
 halni, mint gyalázatos fogságba esni, még élet-
 ben maradt népével szereztesen által vágta ma-
 gát az ellenségén, és a' midőn így is utánna ere-
 dett, 's körül vette volna őtet a' Fr. lovaság,
 akkor érkezett *Général Vivarini*, a' *Conde* Printz
 corpusának egy részével védeimezésére, melyet
 amazok látván el futottának, 's így menekedett
 meg *Simich* kapitány kezektől. Ebben az egész
 tsatában 100 Frantzia, 1 Obester, és 6 fő úrt
 maradt a' viaskodó piatzon, azokon kívül, kiket
Herxheim nevű faluban el temettek, 's szekereken
 el vittek magokkal. A' sebbe estek száma sokkal
 nagyobb vólt. A' győzedelmesek közül 28 em-
 ber holt meg, 36 esett sebbe, *Deligeorge* kapi-
 tány is nagy sebet kapott, fia pedig, egy vitéz
 kadétotska ódala mellől lövettetett el.

Néhány nappal e' történet után, újabb pró-
 báját adták 450 főből álló *Michalovich* szabad se-
 regbéli katonák, és magyar hűszárok vitézi bá-
 torságoknak, kik *Landaun*ak köfalai alá mentvén,
 az erdőben lesben állott 3000 Frantziák által úgy
 körül kerítettek, hogy sem ide sem amoda nem

mehetnek. Illyetén vezedelmes környül állásaik között vitéz karjaikra támaszkodván, rajta mentek az ellenségén, és 700 közülök le aprítván, szabad utat nyitottanak magoknak a' vissza menetelre.

Moguntzia körül fekvő Prússiai seregek is sokkal szorgalmasabbak annak ostromlásában, mint eddig vóltanak, és a' Mainz vizén innen és túl erősen készitik a' batteriákat és sántzokat, mellyeknek szemléléséből kevés jót jövendölhetnek magoknak a' bé zároltatott Frantziák, 's gyakorta ki tsapnak az ostromlókra. Májusnak 6 napján újokban próbát tettek a' Rajna vizén túl táborozó Prússiai és Darmstati seregek ellen, de a' kik Generál *Kleist* által vissza üzettetvén, semmit sem vihettek végbe. Mind két részről vólt valamelly keves veszteség. *Kleist* Generál alatt, a' lova agyon lövetett, lovászának pedig a' lábát el sodrotta az ágyú golyóbis. Három lovas Frantzia vadász katonák réá ütöttek egy Prússus vadász katonára, a' ki minekelötte amazok hozzá közelithettek vólna, már le lött kettőt közülök; a' harmadik melléje ugratván, keményen forgolódott nyaka körül, a' kit ő lováról le vonván, 's vele ölbe kapván, vadász késével meg fojtott. Az nap dél után két hajó klúbisták (igy neveztetnek a' Frantzia módon gondolkodó, és égyütt gyűlést tartani szokott lakosok), akartak a' Rajna vizén által szökni, de szerentsétlenül jártak, mivel észre vévén őket a' Prússus patantyúsok, hajóikat le lövöldözvén, a' viz örvényébe temették. A' következett éjjel ismét ki ütöttek a' bé zárolt Frantziák, de ekkor sem bóldogúlhattak.

Májusnak 8 napján, mingyárt viradta után keményen kezdtek a' batteriákban fekvő ágyúk harsogni, 's szállongani az ágyú golyóbisok *Kostheim* felé. Azomban ki állott két granatéros batalion a' téglá égető kementzénél olly véggel,

hogy egyfzersmind három oldalról rohanhassanak a' falura. Segitségekre, egy batalion granatéros, és sok átsok, kapások 's többféle emberek rendeltettek, a' kik az ellenségnek batiériait, és sántzait öfzve ronthatják. Az említett két granatéros bataliónok három colonnéra felosztattatván, réa ütöttek Kosthejmnra, az ottan lévő Frantziákat vissza szoritották, az' utzáu fekvő 's réájok süttetett ágyúkat el foglalták, egy tengelyéről le lövetett haubitzának süto lyukat bé szegeztek, minden ottan találtatott hadi szerzőmokat, rész szerént halzonvétele nélkül valókká tették, rész szerént el vitték. Annakutánna a' falunak túlsó részén való battétiákra rohantanak, de az azok előtt ásatott széles, 's vízzel telyes sántzok miatt el nem foglalhatták. — Illyetén akadályok vala a' faluba más részről bé rohant Saxóniai granatéros batalionoknak is. Nem lehetett elegendőképen ezeknek a' Prussus és Sax granatéros batalionoknak vitézi bátorságokat tudálni, a' kik minden haláltól való irtódzás nélkül ki állották a' reájok lövöldöztetett ágyú-kártás és apró fegyver golyóbisoknak sürü záporát. A' Saxóniai granatéros batalionnak segítségére rendeltetett Saxóniai vasas regiment rendkívül való próbáját mutatta vitézségének, sokan közülök olly közel mentek az ellenségnek sántzaihoz, hogy pistolyból lövöldözték az abban fekvőket. Hasonló kézfzszéggel viselték magokat a' Hafsiai katonák. — A' Prussiai király, a' ki személyesen jelen vólt, 's távolról nézte vitéz seregeinek tsatazását, tellyes meg elégedéssel vólt irántok. — A' Prussus granatéros batalionból 33 köz ember és 2 tizt hólt meg ebben a' tsatában, 116 kapott sebet. A' Saxok közül 59 hólt meg és esett sebbe. A' Hafsusok közül 3 dragonyos maradt a' tsata piatzon, és kettő sebesitetett meg. Két ágyút, sok vont tsós puskát, és néhány dobot nyertenek ezek a' bátor vitézek. Mingyárt a' táborba lett visszafz térések után, újjobban el foglalták Kosthejmot a' Frantziák, és ismét egy battériát kézfzszitettek a' Maynz vize mellett, a'

kikre keményen repültenek a' Prusziai táborból ki lövöldöztetett ágyú golyóbisok.

Májusnak 11. napján Frankfurtban költ magános levelekből azt olvassuk, hogy ottan minden bástyákra, és erősegekre sok értz nagy ágyúk vonattattanak ki, és még a' parádé piatzon lévő ón ágyúknak helyekre is mind réz ágyúk vitet-
tenek. Elegendőképen nem tudják a' Prussus officérek azokat ditsírni. Még is kell azt vallani, hogy a' Norimbergai fegyveres táron kívül, nints szebb, 's rakottabb a' Frankfurti fegyveres tárnál, sőt ha a' belső jóságot tekintjük, jobb 's hasznosabb fegyverek találhatnak ebben, mint amabban. Az illetén eleve tett rendelések és készületek azt jelentik, hogy a' Franfurtiak tartanak a' Moguntziában fekvő Frantziáknak ki tsapásoktól, és dühötségétől.

Mint hogy sem a' Saxok a' Rajna tsútsától; sem a' Prussusok és Hafsusok *Bibericht*től nem ágyúzhatnak a' Rajna vizén lévő hídra; arra való nézve úszó battériák, és 30 — 36 láb nyomni hozfzaságú, 's más fél láb nyomni vastagságú vastag fából való szálak készittetnek Frankfurtum mellett, mellyeknek végeire vastag és hegyes vas tsizmák tsináltatnak, a' szál fák erős vas lántzokkal foglaltatnak öfzve, és nagy kövekkel meg terheltetvén, fognak a' Rajna hídjára lebotsáttatni, mellyeknek sebesen rohanó erejé által bizonyosán izéllyel fog törettetni.

Májusnak 12. napján egész nap ágyúztak a' Frantziák Kosthejmi battériáikról, a' Hochhejm mellett a' Rajna és Maynz vizek mentében épített Prusziai, Hafsiai, és Saxóniai seregeknek battériáikra. Ottan ottan ki is ütöttek azokra, de mindenkor véres fővel tértek vissza. Dél után nagy tűz láttatott Kosthejm vidékén, melly vagy *Dahlheimban*, vagy *Záhlabban* vólt. Következett napon tsendesen viselték magokat, sem nagy, sem apró fegyverből nem lövöldöztek, úgy látzik, hogy fogok vásott a' Majutz vizén túl kapott ón almákban.

A' mint *Bipontban* költ levélből olvassuk, múlt hóhnapnak végén közelebb ment *Sarlouis*-hoz, a' Móseli Frantzia 30,000 főből álló armádia, és azt az egész térföldet, melly az említett erős vártól fogva *Bitschié* fekszik, el foglalta.

Májusnak 13 napján, dél előtt 11 és 12 óra között egygy tsuport Frantzia mutatván magát *Kosthejmon* kívül, sűrű ágyú golyóbisok repitetenek ellenek, mellyektől való félteken vízfza vonták magokat a' falúba. De azért tsak ugyan meg nem fzünt az ágyúzás, hanem mind a' Cs. királyi, mind a' Prussiai és Saxóniai battériák-ról sűrűn szállottanak a' golyóbisok a' Kosthejmi frantzia battériákra. Ők is feleltek néhány ízben, de tsak restesen és gyengén. Ennekelőtte való napon azt parantsolta a' Prussiai király a' Hochhejmi előjáróknak, hogy az ottan tartózkodó Moguntziai, Casseli, és Kosthejmi lakosokat leg fellyebb estéli hat óránál tovább ne engedjék magok között mulatni, hanem küldjék tovább. Mi végre adatott légyen ez a' parantsolat, még most nem tudatik.

II. *Bélgyiomból, nevezetesen a' Hannóviai Tartományból.*

A' Cs. K. *Quievrain* mellett fekvő fő tábortól, melly Pr. *Koburg* kormányára vagyón bizattatva, illetén tudositás érkezett hozzánk az ottan történt hadi dolgokról. *Májusnak* 7 napján jókor reggel, egygy gyalogságból és lovaságból álló Frantzia comandó küldetett ki a' *Famarsi* táborból, a' melly *Saultain* (olvasd *Szoltén*) mellett állott lovas és vadász elő vigyázó katonáinkat hátra vervén, a' falún kívül két házat meg gyújtott, bizonyossan több kárt is tett volna, ha vízfza nem üzetett volna az ellene ki küldetett egy osztály gyalogság által. Dél tájban egynéhány száz Frantzia vadász katonák jöven ki *Valenciennesből*, keményen puskáztak elő állott lovas és gyalog strázsáinkra. Látván Generál B.

Kray, hogy a' mezőségen mellze távoztanak a' vártól; két tsoportot küldött ellenek a' Császár nevét viselő könnyű lovasok közül, a' kik néhány *Eszterházy* huzárokkal egyetemben őket körül vévén, tsak hamar le aprítottak közülök 60 embert, kik között két tizt is vólt. A' még életben meg maradtak, nagy sietséggel vissza mentek a' várba.

A' fellyebb említett napon *Maubege* környékén is esett egy kis tsata. Viradtakor számos gyalog és lovas Frantziák, 's pattantyúsok ki menvén a' várból, meg támadták F. M. L. Gróf *Latour* vezérlésére bízott seregeinknek két szárnyát és közepét, kiknek nemtsak bátran ellent állottak vitézeink, hanem négy egész órát tartó viaskodások után vissza is üzték őket, 30 le vágván, 200 pedig sebbe ejtvén közülök. Győzedelmes seregeink 6 embert vesztettenek el, és 11 esett sebbe.

Májusnak 8 napján Gr. *Klerfait* hadi Tármenter kormánya alatt lévő, és a' Scáldis vizének bal partján fekvő seregeink ellen is próbát tette nek, és reggeli 8 órától fogvást egész setét estig szüntelen tsatáztak velek. Azt lehet mondani, hogy ennél allig vólt az idei táborozásban vakmerőbb ütközet, és ambár mind úntalan friss truppokat vittének légyen is seregeink ellen, még sem vehettenek rajtok erőt, hanem kéntelenek vóltanak nagy vesztésekkel vissza térni. Sok hasznót tette nek itten *Wenkhejm* Generál Májor, és seregeinknek segítségekre küldetett Prussus regementek.

Ennél is keményebb és vérésebb tsata vólt e' napon Frantzia Flandriának *S. Amand* nevű erőssége mellett, a' Frantziák és Prussiai G. L. Báró *Knobelsdorf* vezérlése alatt lévő egygyesült seregek között. Felettébb való dühösséggel rohantak ezekre amazok, mindazáltal tsak ugyan el nem érhatték fel tett tzéllýokat, mivel a' Prussiai vitéz seregek sem restelkedtek, hanem oroszláni bátorsággal küszködvn az ellenséggel lze,

rentsésen vissza verték. Ebbe a' tsatába, három batalion Anglusokat küldött az Eboraki hertzeg a' Prussusoknak segítségére, mellyek égygyesült erővel és buzgosággal hartzoltanak a' Frantziák ellen. Az ezen tűzben vólt Austriai seregek 500, a' Prussusok 300, az Anglusok mintegy 150 embert vesztettének el. Sokkal nagyobbnak kellett lenni az ellenség vesztésének, mind azért, hogy négy ízben verettettek az égygyesült seregek által vissza, mind kiváltképen azért, mivel nagyok ki vóltak a' kártáts golyóbisoknak tétetteve.

Lásuk azt is, mi történt e' napon a' Printz Koburg kórmánya alatt lévő seregeknél. *Valencienneshez* három mélföldnire fekszik egy kis, de erős városka *Quesnoi*, deákúl *Querquetum*. Innen sok gyalog és lovas Frantziák jövén egy colonében, meg támadták *Zalain* nevü faluban fekü: dött könnyü szerü truppjainkat, mellyeknek bátorsága, álhatatofsága, és vitéz karjai kényszerítette őket vissza térni. Dél tájban ismét nagy erővel tértenek vissza, és *Vargnies* mellett vigyázatban álló tábori strázsáinkat onnan el üzték, és a' falut is el foglalták. G. M. *Otto* egygy felől *Mezsey* hadnagyot néhány *Eszterházy* huszárokkal, más felől *Barkó* regementéből való *Mara* kapitányt, 's alatta való vitézeit küldötte ki ellenek, a' kik mind ketten velek született vitézi bátorsággal meg támadván az ellenséget, 1 tisztet, és 51 embert aprítottak le közülök. Estére ismét egygy más Frantzia sereg mutatta magát a' *Presant* szél malom mellett, de ezt is vissza üzte az említett Generál réájok lövöldöztetett 12 fontos ágyú golyóbisok által.

Látván Gr. *Klairfait* hadi Tármaster, hogy a' Frantziák nemtsak semmi nyugodalmat nem engednének a' Cs. K. seregeknek, söt inkább a' *Vicogne* mellett lévő erdőben redutakat hányzni, 's onnan akarnák táborát nyúghatatlankodtatni, és éjjel 's nappal rongálni: *Majusnak* 10 napján három felől támadta meg az erdőben tanyázott ellenséget. El keseredett vitézeink, mint a'

meg búsult orofzlánok úgy rohantak reájok, sán-
tzaikat el foglalták, és mindent, a' ki velek
szembe szállani méreszlett, keresztül szúrdalták
bajonettáikkal, ennekfelette 10 hadi tiszte és 150
köz embert fogtanak el. A' tsata piatzon mara;
dott hólt Frantziáknak sokságából bizonynyal azt
lehetett ki húzni, hogy könnyen réá ment az ő
veszteségek 2000 emberre.

III. Olasz Országból.

Noha az Aprilisi változó és zürzavaros idők
miatt sem a' Pedemontziumi, sem a' Szabaudiai
hegyes völgyes tartományok között nem lehetett
az idei táborozást jókor el kezdeni: még is mind-
azáltal tsaknem minden napon történt valami kis
tsatátska, a' Nizzai Grófságnak határain vigyázó
Szárdiniai és Frantzia seregek között. Az em-
litett hólnapnak 8-ik napján meg támadták a' Pe-
demontziumi katonák a' Sospello mellett vigyá-
zó Frantziákat, 's onnan el üzték. Nállok lévő
ágyújokat, magokkal el nem vihetvén, az út mel-
lett egy sűrű bokorba dugták el, és következett
napon nagyobb számmal menvén oda vissza, vit-
tek el. — *April.* 10 napján néhány frantzia tá-
bori szekerekre találván a' Pedemontziumi kato-
nák, el akarták azokat rablani. E' miatt közöt-
tök, és a' szekerek mellett vigyázó Frantziák kö-
zött támadott tsatában 70 embert vesztettének az
utólsóbbak, szekereiket sem vihették tovább, ha-
nem kéntelenek vóltanak vissza térni. — *Aprilis-*
nek 17 napján, a' *Perus* hegyén hányatott sán-
tzokra, és azokban feküdt Pedemontziumi ba-
talionokra rohanván a' Frantziák, keményen vi-
askodtanak egymással, amazok elég sokáig vé-
delmezték magokat, végtére sok embereiket el
vesztvén, által engedték sán-tzaikat az ellenség-
nek, holott ezek meg maradni nem mérészelvén,
oda hagyták azokat. Azon hólnapnak 18 és 19
napjain szüntelen tartó tsata vala a' Pedemont-
ziumi és Frantzia katonák között. — A' mint
néhány Turini levelek említik, nem sokára újj és

fontos híreket fogunk onnan hallani. April. 23 napján Pr. *Karignan* Cs. K. Generál. *Strafsoldóval*, harmad nappal azután a' *Chablaisi* hertzeg, azután következett napokon maga a' király a' Montferrati hertzeggel és *Devins* Cs. K. Generállal ki indultak Turinból, és a' mint bizonyosnak lenni mondatik, mindnyájan a' táborba mentenek.

Nem régiben három Frantzia Ingzinör officerek mentenek Turinba, és a' mint mondatik, mind a' Frantzia váraknak minémiségét, mind azoknak meg vételekre alkalmas eszközöket ki nyilatkoztatták a' Szárdiniai udvarnak.

Genuból Majusnak 1 napján költ levelekből olvassuk, hogy a' Spanyol Flottának egy része Nizza körül úszik a' tengeren, és hogy az Angliai Flotta is a' közép tengeren vagyon már, mellyhez io Portugalliai linea hajó fogja magát kaptcsolni, 's vitorlaikat szélnek botsátani.

IV. Török Országból.

Konstántzinápolyból érkezett tudósítások szerint, tökéletes neutralitást, az az, részre nem hajlást fog tartani a' Török Tsálfár, és azon 8 linea hajókat és 4 fregattákat sem azért küldötte ki az Archipelagusba, hogy égyik, vagy másik Európai hatalommal tartson, hanem hogy vigyázzon Európai tartományainak bátorságára. Az 1780 esztendőben tett végzés szerént, semmiféle Európai hadakozó hajónak nem szabad a' Török birodalomnak határaitól három mélföldnre, el-lenségesképen egymást meg támadni. Végezetre a' felöl is kemény parantsolatot adott ki a' Török Tsálfár, hogy senki az Archipelagusba küldetett hajós kapitányai közül ne mérészellye az Európai egymással hadakozó hajóknak veszedésébe magát elegyíteni.

Néhány Velentzei levelek szerént egygy *St. Croix* nevezetű követet küldött a' Fr. N. Gyűlés Konstántzinápolyba, a' kit mindazáltal nehezen

fog a' Török Tsáfszár a' mostani környülállások között el fogadni, és más Európai követekhez hasonlónak lenni ismerni.

V. Svécziából.

A' mit múlt alkalmatofsággal ujság leveleimnek 19 darabjában, pag. 298 Svécia orizágról emlitettem, mintha annak mostani Fejedelme is részt venne a' Frantziák ellen öfzve szövetkezett fejedelmeknek dolgában, meg izáfollja a' Hágában múlató Svéciai követnek Amsterdami Agenséhez küldött levele, 's avval égygyütt a' király instructiója is, mellynek értelme ide megyen ki: hogy a' Svéciai király Frantzia orizágra, és az az el len öfzve szövetkezett Európai fejedelmekre nézve tökéletes neutralitást fog tartani, és senki által nem engedi magát, égygyik, vagy másik részre való hajlásra kényszeritetni; hogy ez az ő maga meg határozása a' nemzetnek közönséges törvényén, másoktól való függetlenségén, és azon hatalmon fundáltatik, mellyel minden Európai fejedelem bir, és annak ereje mellett nemcsak békekségben élhet, ha akar; sőt mind azokkal az eszkökökkel is élhet maga hafznára, mellyek sem a' nemzeti törvényvel, sem az ő más uralkodó udvarokkal való szövetségével nem ellenkeznek. Ahoz képest jelenti a' hadakozó fejedelmeknek, hogy a' Svéciai kereskedő hajóknak vitorláit, ilendő tekintetben tartsák, és netsak meg ne bántsák azokat; sőt mások által se engedjék meg bántattatni, és veszedelmes környül állásaik között segítségül legyenek azoknak s. a. t.

VI. Spanyól Országból.

Természete és szokása ellen, rendkívül való örömet és buzzoságot mutat a' Spanyól nemzet a' Frantziák ellen inditatott háborún. Mind pénzt, mind embert annyit ad, hogy könnyen 150000 emberre fog menni a' Spanyól hadi sereg. Sohasem vólt annyi tábori elesége és eszköze mint

most. Portugallia 15000 embert küld a' Spanyol seregeknek öregbitésére, és mind szárazon, mind vizen, egyenlő erővel fog a' Spanyolokkal az ellenség ellen dolgozni. Catalóniában 15 bättériákat hánytának immár a' Spanyolok, 's onnan akarják a' Bellegardiai Frantzia erőfséget lövöldözni. *Figuera* vég várnál 40 ezer főből álló Spanyol sereg táborozik, *Biscaya* pedig 37 ezer szabad katonát akar ki állítani. Soha sem gyűlöltek a' Frantziákat annyira a' Spanyolok, mint most. Múlt hólnapban néhány Valenciái deákok és ifjú parasztok lakó hajlékaikra rohanván, minden házi bútoraikat ki hányták és meg égették; sőt ha a' Generál kapitán ellent nem állott volna dühöfségeknak, 300 frantzia lakost fel áldoztak volna bosszúságoknak.

VII. Angliából.

Úgy hallatik, hogy Comissáriusokat küldött volna a' Párisi N. Gyűlés Londonba, az Angliai ministeriummal való egygyezésre. *Le Brún* a' külső dolgokat kormányozó minister szükségesnek ítélte az Anglusoknak a' szövetséges fejedelmektől való elszakasztását a' Frantzia köz társaságnak, 's annak új constitutiójának állandóságára nézve. Úgy mondatik, hogy *Wimpfen Felix* Thionville várának minapi erős védelmezője, *Wimpfen Ferentznek*, a' ki a' Moguntziai Fr. őriző seregnak kormányáról le mondott, testvér ötszö, volna egygyik a' Londonba küldetett comissáriusok közül, és már múlt hólnapnak 30 napján útnak is indult volna. Mások ismét azt hirtelik, hogy mivel semmi Frantziának nem szabad mostan Angliába bé menni, született Anglusok válalták volna fel ezt a' követséget. Úgy láttzik, hogy ezt a' hirt az antiministerialis rész költötte, hogy annyival inkább siettesse a' békeséget, mellyet nem tsak ők, hanem kiváltképen az Angliai kereskedők is nagyon ohajtanak. Sokkal bizonyosabb dolog az, hogy újobban néhány

gyalog és lovas Angliai regementek vettek parantsolatot a' Hollándaiba való masirozásra.

Frantzia Ország.

Kettős örvendetes hír érkezett a' N. Gyűlés füleibe. *Először* Hogy az északi Amerikai 13 szövetséges tartományok meg ismerték a' Frantzia köz társaságnak másoktól való függetlenségét, és szabattságát, és ennek emlékezetére közönséges innepet ültének. — *Másodszor* hogy a' Würtembergi uralkodó hertzeg nemcsak maga eleibe nem bocsátotta *Dumuriert*, hanem a' mi több, csak annyi időt engedett néki a' *Studtgárdban* való mulatásra, a' mennyi elegendő volt utazó kotsijának meg jobbitására, és hogy akármerre mennyen, és fordúllyon ő sohol sem adatik nékie állandó maradás, s. a. t.

Ellenben szomorúságot okozó hír volt az nékiek, hogy Majusnak 8-ik napján *Valenciennes*-és *Conde* között történt viadalban, nemcsak sok embereiket, nemcsak ágyúikat, hanem *Dumurier* helyére emeltetett *Dampierre* fő kormányzó vezéreket is el vesztették, kinek, a' mint hire foly, az ágyú golyóbis égygyik lábát el hordván, sebében meg holt, a' mint ezt a' *Valenciennesben* végbe ment szomorú temetést jelentő puskák szolálásából lehetett gyanítani.

* * *

Lengyel Országának lett fel oztattásáról jövő postán fogok tudósítást tenni.

Jelentések.

Itten *Bétsben*, az úgy nevezett Graben útzöban a' 2-ik Stockban vagyon egygy szép, ilendöképen el készült, és ki bútoroztatott szállítás, ha szükség leszen 2 lóra való istállóval, 1 kotsira való színnel, a' melly Octobernek végéig

ki fog adattatni. A' kinek tehát vagy az itten tartózkodó, vagy ide fel jönni akaró magyaruraságok közül tettzeni fog az említett időre ezt a' szép szállást fel venni, ne sajnállyák magokat udvari Agens *Schultz* Úrnál a' Pilati Házban Nro 552 a' 3-dik Stockban jelenteni.

* * *

Sövényházáról, Májusnak 12-dikén.

„ Kedves Hazánkban nagy elő-mozdítására szolgált az a' közjónak, hogy néhai Istenben bódogult *Mária Theresia* — Nemzetünknek hasznára törekedő királynénk — nem különben Istenben bódogult *II. József* Császár is, Hazánkba a' finom gyapjas juhokkal való gazdálkodást bé szerzette, és temérdek költségekkel ezen hal-nos, és díszes barmotskákat el szaporítottatta. — Ugyan ezen fajzatokból vette eredetét, *M. Neuhold János* udvari Tanácsos Úrnak nevezetes *Sövényházi* finom gyapjas nyája is, mellynek szaporításához olly szerentséje vala, hogy az már a' fel tett számot félyül haladja. Annakokáért jelentetik az érdemes Hasiaknak, hogy az említett díszes nyájból mind kosok, mind anya-juhok feles számmal fognak el adattatni. — A' kinek tehát szándéka vagyon, eme' finom barmotskákból venni: értekezhetik azok iránt *Győr Vármegyének Tó-köz* nevezetű Proceffzusában (Ofztályjában) *Sövényházán*, *Öttevényhez* nem mérszfe. — Egyébaránt bizonyossá tétetnek arról az érdemes Hazafiak, hogy az egész nyájjon az igazi meg kívántató díszesség, és finomság meg fog találatni. — A' kosoknak árra 9 forint; az anya juhoké 6 forint 40 kr.